

THOMAS IDERGARD & GUNNAR STRÖMMER:

För en liberal miljö rörelse – med mer empati

I föregående nummer av Svensk Tidskrift ger Markus Uvell Moderata Ungdomsförbundet på nöten för, vad han uppfattar som, en besynnerlig argumentation på miljöns område. Han menar att organisationen har fallit till föga för de missuppfattningar och överdrifter som i allmänhet förekommer i miljödebatten, att den sjunger med i den apokalyptiska kören och att betydelsen av aktiva konsumenter överdrivs. Kritiken tar sin utgångspunkt i kampanjen "Bli en hjälte – Du gör skillnaden!", som ungdomsförbundet genomförde våren och hösten 1996. Vi tycker att han överreagerar.

Uvell har i princip rätt i sin beskrivning av miljöns faktiska tillstånd. Likaså sluter vi upp bakom meningen att miljöproblem bör uppfattas som

THOMAS IDERGARD & GUNNAR STRÖMMER är ordförande respektive ledamot i Moderata Ungdomsförbundets förbundsstyrelse.

konflikter mellan människor. För bara så kan det personliga ansvarets grundläggande betydelse i fråga om miljön förstås. Och endast genom att sätta in miljöfrågor i sina ekonomiska och sociala sammanhang blir det begripligt dels varför människor ibland agerar på ett sätt som utan tvekan försämrar deras miljö, dels hur den ordning ser ut som skulle ge människor incitament att agera på ett rimligare sätt.

Svårbegriplig kritik

Den mesta miljöförstörelsen kan förklaras med avsaknaden av marknadsekonomiska institutioner, vilket t ex gör att företag ofta får fel signaler om den verkliga kostnaden för ett förorenande utsläpp eller en produkts skadliga miljöpåverkan. Uvells medicin heter i första hand stärkta äganderätter och bättre möjligheter att hävda kränkningar av sådana rättigheter inför domstol. Detta har också länge varit MUFs ståndpunkt.

Därför har vi lite svårt att begripa

varför Uvell tillskriver MUF uppfattningar som han med säkerhet vet att organisationen inte företräder. Vår miljökampanj – inklusive det material, bl a miljövänliga kondomer, som vi använde som konkreta exempel på hur företag och konsumenter på en fri marknad kan agera utan att politiker behöver blanda sig i med lagar och skatter – måste betraktas i sitt sammanhang. Målgruppen för kampanjen var gymnasieelever. Syftet var dels att introducera andra utgångspunkter för ett miljöengagemang än de som vanligen förekommer bland unga människor och i samhället som helhet, dels att vänja våra egna medlemmar att arbeta med frågor där vår organisation i likhet med övriga delar av högern – med undantag för energifrågan – hållit klaffen i alla tider.

Ambitionen var alltså inte att i en kampanj på några veckor presentera ett heltäckande grepp när det gäller miljöfrågor. Vi gjorde t ex bedöm-

ningen att internalisering av miljö-kostnader genom marknadsordning och stärkta civilprocessuella inslag inte var det lämpligaste kampanjtemat den här gången, mot bakgrund av kampanjens syfte. I stället valde vi att lyfta fram en beståndsdel i det liberala synsättet: det personliga ansvaret i det lilla och nära sammanhanget. En beståndsdel som enkelt kan relateras tillbaka till MUFs allmänt kända idéer om vad som bygger ett bra samhälle. Materialet utformades medvetet ganska lätt-smält. Poängen var också mycket enkel, men inte desto mindre viktig och tydlig: Ansvaret för miljön kan bara tas av enskilda människor, och inte överlåtas åt politiker, planer eller reglering. Ett uttryck för detta ansvar är aktiva konsumenter. Något annat har vi aldrig påstått.

Liberal miljösyn

Men låt oss i all korthet utveckla denna aspekt på personligt ansvar och engagemang. Vi vill – utifrån våra förutsättningar och uppgifter – vara en viktig bärare av den liberala synen på miljöfrågor som främst under det senaste året vunnit insteg i den svenska debatten. Likafullt stör det oss att en del förträdare för detta synsätt – inte nödvändigtvis Uvell – verkar nonchalera de faktiska miljöproblem som blivit följderna av den alltjämt rådande ordningen, och att dessa personer snarast ger uttryck för förakt mot den mer eller mindre välgrundade oro som många människor känner härför. Uvell konsta-

terar att det är en både intellektuellt och kommunikativt krävande uppgift att vinna gehör för ett liberalt synsätt på miljöfrågor. Vi håller med. Men för att det överhuvudtaget skall vara möjligt måste det principiella anslaget bäras upp av empati och engagemang hos dess företrädare.

Därför skulle vi vilja se att fler i vår ”rörelse” talade sig varma för en levande och ren miljö. Det är självklart att naturen inte kan tillerkännas ett egenvärde i den meningen att miljön överordnas människan. Men människans goda miljö kan som vi ser det tillmätas ett sådant eget värde. En marknadsprocess i riktning mot minskade miljöstörningar bygger ju på att tillräckligt många människor tillmäter miljön ett egenvärde, eller åtminstone ett så högt värde att det t ex blir billigare för företaget att avstå från att smutsa ner, eller att saluföra icke miljöskadliga produkter. Men bör människor också ha ett sådant förhållningssätt?

Ja, enligt vår uppfattning bör människor – åtminstone vi som har råd och möjlighet – agera på ett sätt, som i det längsta undviker att skada miljön i onödan. Vi är beredda att parallellt med ett mer principiellt förhållningssätt formulera en sådan uppmaning: Ge kraft åt Din önskan om en god livsmiljö! Utnyttja de verktyg som en marknadsordning skulle erbjuda: Stäm förorenare som kränker Din äganderätt, eller bestraffa dem genom att köpa miljövänliga produkter av deras konkurrenter. Och ta ansvar för Ditt eget

handlande i det lilla och nära. För vilka skäl finns det att låta bli att uttrycka den empati eller det engagemang som många faktiskt förenar med sitt liberala synsätt? Från kommunikativ synpunkt vore det särskilt fänigt eftersom ett principiellt förhållningssätt skulle få en djupare klangbotten härigenom. Att ödmjukt och engagerat närma sig människors oro och funderingar kring miljön – välgrundade eller inte – kan inte vara något som den traditionella, planekonomiska och regleringsinriktade miljörörelsen får ges monopol på!

Lyckad kampanj

Förra årets miljökampanj – i egenskap av ett första avstamp i Moderata Ungdomsförbundets arbete med miljöfrågor – var som vi ser det mycket lyckad, givet våra utgångspunkter. En viktig långsiktig effekt av kampanjen blev att vi idag har drygt 900 tjejer och killar i gymnasieåldern som utan krav på medlemskap i MUF är med i Miljönätverket, som vi introducerade i samband med kampanjen. Genom detta nätverk får deltagarna – som hela tiden blir fler – regelbundet information om miljöfrågor från MUF. På grundval av våra värden om personligt ansvar, en fri ekonomi och ett öppet samhälle. Genom nätverkets nyhetsbrev sprider vi information om vad man kan göra som enskild person i sin egen vardag för att skapa förutsättningar för en god miljö. Utan inblandning från politikerna. En av de senaste insatserna

skedde i samarbete med Timbro när samtliga deltagare i nätverket fick institutets sammanfattning av Ronald Bailey's *The True State of the Planet* hem i brevlådan. Den skriften andas inte direkt någon världsbild a' la Det Naturliga Steget, om vi uttrycker oss försiktigt.

Nödvändig fördjupning

Däremot instämmer vi i Uvells uppfattning att det behövs mer djup i Moderata Ungdomsförbundets externa opinionsbildning på miljöns

område. Inför detta år har vi också bestämt oss för att koncentrera det fortsatta arbetet med miljöfrågor kring fem idéteman: Ett antropocentriskt synsätt (människan och hennes miljö i centrum), marknadsekonomi (äganderätter, prisbildning, informationsflöden), mänskliga fri- och rättigheter (individuell frihet och demokrati), ett levande och starkt civilt samhälle (personligt ansvar i det lilla och nära) och slutligen framstegstro (teknisk utveckling, ekonomisk och mänsklig växt).

I den liberala miljörörelse som nu växer sig starkare också i Sverige har vi alla lite olika roller. Moderata Ungdomsförbundet ser som sin främsta uppgift att göra dessa sammanhang begripliga främst för ungdomar i gymnasieåldern. Vi kan säkert bli mer nogräknade när vi väljer exempel för att illustrera vårt synsätt. Men som motprestation skulle vi önska lite mer av äkta engagemang och empati i andra delar av "rörelsen".

GUSTAF VON ESSEN:

Flyktingpolitik med humanism och realism

I en artikel i SvT 6/96 säger sig Thomas Idergard inte bli klok på Moderata Samlingspartiets invandrings- och flyktingpolitik. Han anser, något förenklat kanske, att det är självklart att moderaterna skall bejaka att människor vill komma hit och likt Karl-Oskar och Christina, eller snarare Halima och

GUSTAF VON ESSEN är riksdagsledamot för moderaterna i Uppsala län.

Hassan, söka sig en framtid i den svenska obrutna myllan. Låt vara att det först krävs en genomgripande förändring bort från den nuvarande välfärdsstaten. I avvaktan på att en sådan förändring kommer till stånd bör man avstå från att "inskränka" svensk asylrätt – vilket han påstår att moderaterna i riksdagen har medverkat till.

Jag anser inte att invandringspolitiken lämpar sig för enkel partipolitisk träta över blockgränsen. Politiken bör ha en rejäl förankring

både i riksdagen och också ute i landet bland människorna. Ju bredare och djupare legitimitet politiken får på detta område, desto mindre risk för förenklade och populistiska budskap.

Den svenska migrationspolitiken måste betraktas i ett helhetsperspektiv. Flyktingpolitiken är viktigare än invandringspolitiken, sett i ett globalt perspektiv. Ensamma kan Sverige inte åstadkomma så mycket. Vårt EU-medlemskap ger oss nya och intressanta möjligheter att påverka.